

Program för ett hållbart Sundbyberg – lokal Agenda 2030

Beslutad vid kommunfullmäktiges sammanträde den
19 december 2022 §449.

Titel: Program för ett hållbart Sundbyberg – lokal Agenda 2030

Dnr: Ks-0553/2022

Omslagsbild: Lars Lisasson

Grafisk form: ETC Kommunikation AB

Tryckeri: Modin

ISBN: -

© Sundbybergs stad

Östra Madenvägen 4 · 172 92 Sundbyberg

08-706 80 00 · info@sundbyberg.se · www.sundbyberg.se

Innehåll

Sammanfattning	4
Inledning	5
Agenda 2030	6
Framtagande av program.....	7
Implementering av programmet	8
Mått för uppföljning	8
God ekonomisk hushållning – en förutsättning för hållbarhetsarbetet	9
Ekonomisk hållbar investeringsnivå	9
Hållbar finansiering	9
Ett hållbart Sundbyberg 2030 – målbilder och strategiska inriktningar	10
Målbild 1 - En inkluderande stad med jämlika och jämställda livsvillkor 2030	10
Strategiska inriktningar – hur når vi vår målbild?	10
Målbild 2 - En god livsmiljö 2030	11
Strategiska inriktningar – hur når vi vår målbild?	11
Målbild 3 – En fossilfri stad 2030	12
Strategiska inriktningar – hur når vi vår målbild?	12
Bilaga 1 – Mått	14
Bilaga 2 – Begreppsförklaringar	20

Sammanfattning

Program för ett hållbart Sundbyberg är en del av Kommunkoncernen Sundbybergs stads arbete med Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Programmet tar sikte på tre målbilder som stadens hållbarhetsarbete ska fokusera på fram till 2030. Målbilderna och dess strategiska inriktningar har definierats utifrån stadens utmaningar i arbetet med att bidra till Agenda 2030 och de globala målen. Programmet är långsiktigt och visionärt för att skapa en gemensam bild och riktning mot hur ett hållbart Sundbyberg ser ut 2030. Programmet vänder sig till hela kommunkoncernen och omfattar även Sundbyberg som geografiskt område och ska bidra till att inspirera andra aktörer att vara med och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet genomsyrar programmets utformning, dess målbilder och inriktningar.

Målbilderna i programmet är:

- En inkluderande stad med jämlika och jämställda livsvillkor 2030
- En god livsmiljö 2030
- En fossilfri stad 2030

Genomförandet av programmet sker genom beslutade mål, uppdrag och ekonomiska resurser i stadens årliga budget. På så vis kan rätta åtgärder vidtas vid rätt tillfälle, anpassade till de förutsättningar som råder vid den aktuella tidpunkten. I årsredovisningen följer staden årligen upp och analyserar utvecklingen av programmets målbilder och strategiska inriktningar. Årsredovisnings resultat och analys utgör sedan ett underlag för beslut om mål och uppdrag i nästkommande budget.

Inledning

Sundbybergs stad är en av Sveriges snabbast växande kommuner. En växande stad innebär både många möjligheter men även utmaningar för att tillfredsställa dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter. Detta program är utformat för att kunna möta och följa med i en föränderlig och komplex samhällsutveckling.

Programmet bygger på tre målbilder som stadens hållbarhetsarbete ska fokusera på fram till 2030. Målbilderna och dess strategiska inriktningar har definierats utifrån stadens utmaningar i arbetet med att bidra till Agenda 2030 och de globala målen. Programmet kompletterar andra beslutade styrande dokument och det kommunala uppdraget som berör arbetet med Agenda 2030. Programmet är långsiktigt och visionärt för att skapa en gemensam bild och riktning mot hur ett hållbart Sundbyberg ser ut 2030.

Målbilderna i programmet är:

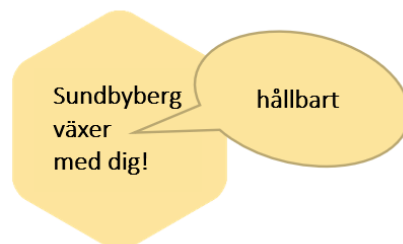
- En inkluderande stad med jämlika och jämställda livsvillkor 2030
- En god livsmiljö 2030
- En fossilfri stad 2030

Programmet vänder sig till hela kommunkoncernen och omfattar även Sundbyberg som geografiskt område och ska bidra till att inspirera andra aktörer att vara med och bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Genomförandet av programmet sker genom beslutade mål, uppdrag och ekonomiska resurser i stadens årliga budget. På så vis kan rätta åtgärder vidtas vid rätt tillfälle, anpassade till de förutsättningar som råder vid den aktuella tidpunkten. I årsredovisningen följer staden årligen upp och analyserar utvecklingen av programmets målbilder och strategiska inriktningar.

I arbetet med programmet har stadens vision varit vägledande - Sundbyberg växer med dig; levande, nytänkande och tillsammans. Visionen beskriver hur staden vill att Sundbyberg ska vara i framtiden och anger hela stadens långsiktiga riktning.

Program för ett hållbart Sundbyberg 2030 beskriver hur Sundbyberg växer hållbart med dig.

Agenda 2030

År 2015 beslutade världens ledare genom FN om ett gemensamt arbetssätt för hållbar utveckling i världen. Det fick namnet Agenda 2030 och innehåller 17 globala mål och 169 delmål. En viktig princip är att målen är integrerade och odelbara vilket innebär att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat och att framgång krävs inom alla mål för att vi ska lyckas med genomförandet. Agendan måste genomföras med särskild hänsyn till de människor och samhällen som har sämst förutsättningar. Agendan är global, men det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet med målen kan omsättas i praktiken. Genom att agera lokalt tar staden ansvar för och bidrar till en global hållbar utveckling.

Figur 1. Bild över de 17 globala målen.

Framtagande av program

Som underlag för arbetet med programmet har staden tagit fram en nulägesbeskrivning där kommunkoncernens hållbarhetsarbete framgår utifrån målsättningar i Agenda 2030. Nulägesbeskrivningen redovisar kommunkoncernens styrande dokument och pågående hållbarhetsarbete samt tillgänglig statistik inom området som staden bevakar och följer upp.

I analysen av nulägesbeskrivningen framgår skillnaden mellan nuläge och målsättning i Agenda 2030. Utifrån Sundbybergs rådande förutsättningar och behov på kort och lång sikt har staden identifierat prioriterade utmaningar.

Framtagandet av nulägesbeskrivning med analys har skett i dialog med sakkunniga tjänstepersoner på stadens förvaltningar och bolag samt förtroendevalda i klimat- och hållbarhetskommittén. Barnets bästa har beaktats och vägts mot andra intressen vid framtagandet av programmet. Programmet ska verka för att skapa en hållbar framtid för våra barn och unga samt kommande generationer. Utifrån de prioriterade utmaningarna och genom arbetsgrupper med tjänstepersoner och förtroendevalda har programmets målbilder utformats med strategiska inriktningar och mått. Urval och utformning av målbilderna utgår från ett hela staden-perspektiv.

Målbilderna och de strategiska inriktningarna har sin utgångspunkt i de mest betydelsefulla utmaningarna som Sundbyberg står inför ur ett lokalt perspektiv i förhållande till de nationella och globala målsättningarna i Agenda 2030. Målbilderna bidrar gemensamt till att uppfylla Agenda 2030 då de är integrerade och odelbara. Arbeta och framgång inom en målbild kan bidra till genomförandet av de andra målbilderna då de alla har gemensamma beröringspunkter.

Implementering av programmet

Programmet för ett hållbart Sundbyberg 2030 är Sundbybergs stads genomförande av Agenda 2030 ur ett lokalt perspektiv. Programmet fastställer målbilder med tillhörande inriktningar och mått som beskriver vad ett hållbart Sundbyberg 2030 är och pekar ut riktningen för att nå dit. Programmet är ett övergripande styrande dokument som tydliggör kommunkoncernens gemensamma inriktning för att nå målsättningarna i Agenda 2030 och anger inriktningen för stadens arbete med hållbar utveckling.

Implementering av programmet sker i den ordinarie processen för planering och uppföljning inom Sundbybergs stad. På så sätt integreras arbetet med Agenda 2030 och hållbarhetsprogrammet i det ordinarie arbetet och blir inte en sidoordnad styrning. Programmets målbilder och inriktningar ska vara en utgångspunkt för mål och uppdrag i den årliga budgeten som beslutas av kommunfullmäktige i Sundbybergs stad. Mål och uppdrag kan i sin tur konkretiseras och kompletteras i planeringen för nämnder, bolag och sektorer. Schematisk bild över strukturen redovisas nedan.

Figur 2. Schematisk bild av programmets implementering.

Mått för uppföljning

I bilaga till programmet finns mått som ska användas för att följa upp att staden utvecklas i riktning mot de målbilder som finns i programmet. Eftersom förutsättningarna att använda ett mått kan förändras över tid kan vissa mått behöva utgå ur uppföljningen samtidigt som nya kan tillkomma. Aktuella mått fastställs årligen av kommunfullmäktige i budgeten. Även avseende mått finns möjlighet att komplettera från nämnder och bolag med egna mått. Uppföljning av mått, aktiviteter och mål sker i tertialrapporter och årsredovisning.

God ekonomisk hushållning – en förutsättning för hållbarhetsarbetet

För att livet efter nuet ska vara hållbart är det viktigt att inte leva över de resurser som finns till förfogande. Att agera ekonomiskt hållbart är att ta ansvar och utgå från ekonomiska ramar. En långsiktigt hållbar utveckling måste vara både ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar. De olika hållbarhetsdimensionerna är förutsättningar för varandra. Ekonomin behöver fungera som ett verktyg för en hållbar samhällsutveckling.

Lagstiftaren anser också att det är viktigt och nämner i kommunallagen (2017:725) kommunernas ansvar om att budgeten måste balansera kostnader med utgifter och att kommunen ska arbeta för en god ekonomisk hushållning.

Genom att tydligt redovisa konsekvenser och beskriva nyttan för kommunala aktiviteter, utvecklingsuppdrag och för investeringar så möjliggörs prioriteringar.

Ekonomisk hållbar investeringsnivå

En ny förskola, ett nyutvecklat verksamhetssystem eller nya avloppsledningar är alla exempel på investeringar. En investering innebär att stora delar av kostnaden för den skrivs av under samma tidsperiod som investeringen används. Det måste finnas en framtida nytta för Sundbybergsbon för den investering som idag görs och vars kostnader kommer belasta ekonomin i framtiden. Staden behöver ha en långsiktigt hållbar investeringsnivå. Samtidigt krävs det investeringar för att nå de målbilder som finns i programmet. Därför måste investeringar bedömas både utifrån konsekvenser för ekonomi och miljömässig och social hållbarhet. På samma sätt som vid investeringar, behöver ekonomiska konsekvenser beskrivas och analyseras vid upphandlingar, inköp och ingående avtal.

Hållbar finansiering

Dagens kommunala uppdrag finansieras av dagens skatteintäkter, bidrag och avgifter. En ekonomiskt hållbar situation kan bara skapas genom god balans mellan intäkter och utgifter. Uppföljning av Sundbybergs stads ekonomiska hållbarhet sker i stadens ekonomiska bokslut. Det ska alltid anges hur stadens verksamhet ska finansieras. Vid varje inköpstillfälle, beslut om investering, budget för utveckling, uppdrag med mera ska både prioritering och finansieringen anges.

Underlag vid beslutstillfället

- En enskild nämnds eller ett helägt bolagsbeslut får inte skapa kostnader eller påverkan hos en annan nämnd eller helägda bolag utan att finansiering eller hantering av frågan hos den andra nämnden finns vid beslutstillfället.
- Nyttan och konsekvenser av beslutet ska redovisas, utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna

Ett hållbart Sundbyberg 2030 – målbilder och strategiska inriktningar

Målbild 1 - En inkluderande stad med jämlika och jämställda livsvillkor 2030

Sundbyberg stad är inkluderande och tillgängligt utifrån jämlika och jämställda levnadsvillkor. I staden finns förutsättningar för att alla ska klara skolan och komma in i arbetslivet samt ha en meningsfull fritid så att utanförskap kan brytas. Samverkan, delaktighet och nytänkande bidrar till inkludering och samhörighet mellan människor oavsett socioekonomiska, fysiska, psykiska och kognitiva förutsättningar. Insatser utifrån målbilden bidrar till ekonomisk hållbarhet.

Strategiska inriktningar – hur når vi vår målbild?

De strategiska inriktningarna för att nå målområdet är att arbeta förebyggande och främjande och genom det skapa goda uppväxtvillkor och goda förutsättningar för våra barn och unga, våra äldre och kommande generationer. Det förebyggande och främjande arbetet utgår ifrån ett helhetsperspektiv med både lagstadgade och icke lagstadgade insatser samt utifrån stadens ekonomiska förutsättningar. Insatserna kommer följa stadens invånare genom hela livet och effekten ska bli jämlika och jämställda livsvillkor.

Vi når vår målbild genom att:

- utveckla och fokusera på tidiga och främjande insatser
- öka tryggheten i stadens offentliga miljöer
- förebygga utanförskap
- stärka invånarnas delaktighet och inflytande
- ge en god utbildning åt alla
- tillförsäkra en god tillgänglighet

Målbild 2 - En god livsmiljö 2030

Markanvändningen i Sundbybergs stad är långsiktigt hållbar - ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Sundbybergs stads fysiska planering säkrar goda och tillgängliga livsmiljöer med en balans mellan bebyggelse, infrastruktur och ytor för rekreation och fritidsaktiviteter. I staden finns en mångfald av bostäder, lägenhetsstorlekar samt boende- och upplåtelseformer vilket möter medborgarnas behov i olika åldrar och familjestorlekar. Kommunal service för de som bor, verkar och vistas i staden är funktionell, trygg och inkluderande. Sundbybergs stads fysiska planering utgår från dagens invånares och verksamheters behov utan att försämrade förutsättningarna för miljön och morgondagens invånare.

Kommunkoncernen Sundbybergs stad kan hantera klimatförändringar genom att anpassningsåtgärder har genomförts i stadsmiljön. Positiva synergieffekter med klimatanpassningsarbetet, så som främjande av ekosystemtjänster, bättre rekreativsmöjligheter och bullerdämpning har tagits till vara och ses som en möjlighet som förbättrar stadens livsmiljö. Barnets bästa och behov av grönytor beaktas genom att de mindre grönområdena i staden har bevarats och utvecklats. Grönskan i stadsmiljön reglerar temperaturen vid värmeböljor och minskar riskerna för översvämningar.

Genom en hållbar konsumtion bidrar kommunkoncernen till arbetet med de globala målen i Agenda 2030 och förutsättningarna för en god livsmiljö i andra delar av världen. Kommunkoncernens konsumtion i form av upphandlingar och inköp, präglas av ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Vid upphandlingar ställs väl avvägda krav som följs upp för att bidra till en hållbar utveckling, lokalt och globalt. Dessa krav definieras i Sundbyberg stads upphandlingspolicy.

Strategiska inriktningar – hur når vi vår målbild?

För att undvika stora kostnader av klimatrelaterade händelser och extremväder ska kommunen arbeta förebyggande och utifrån ett långsiktigt perspektiv. Det görs med både infrastrukturella investeringar och multifunktionella insatser i den offentliga miljön, så som en översvämningsbar fotbollsplan.

Med hjälp av digitalisering ska kommunkoncernen effektivisera befintliga processer och ur flera aspekter utveckla en mer hållbar och robust verksamhet, samt skapa bättre förutsättningar till en god livsmiljö för de som bor, verkar och vistas i Sundbyberg. Kommunkoncernen ska använda digitalisering för att bättre möta invånares och näringslivs behov av sammanhållen och lättillgänglig service och information. Digitaliseringens sociala och miljömässiga utmaningar som följer av produktion, användning och avfallshantering ska undvikas så långt det är möjligt genom krav i upphandling, utbildning och rutiner för återbruk och avfallshantering.

Vi når vår målbild genom att:

- utveckla och öka delaktigheten i stadsutvecklingen
- utbyggnad av fler större lägenheter, stadsvillor och stadsradhus för att öka sannolikheten för att fler väljer att bo kvar eller flytta till Sundbyberg

- säkerställa en långsiktig investeringsram, inklusive drift och underhåll, som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar
- ställa höga miljö- och klimatkrav på stadens upphandling och inköp genom tydligt ställda krav i Sundbybergs stads upphandlingspolicy
- utveckla strategisk och hållbar upphandling utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna samt utveckla uppföljningen av stadens upphandlingar
- kränkningar av mänskliga rättigheter och negativ miljöpåverkan motverkas i leveranskedjor för varor och tjänster
- integrera klimatanpassningsfrågor inom stadsplanering, värna och utveckla grönområdets funktion för dagvattenhantering, biologisk mångfald samt folkhälsa
- använda digitaliseringen för att effektivisera och förbättra vår verksamhet

Målbild 3 – En fossilfri stad 2030

Sundbybergs stad som geografiskt område är fossilfritt 2030. Det innebär att de som bor och verkar i Sundbyberg använder fossilfri och hållbart framställd energi till el och uppvärmning samt reser i första hand fossilfritt. Fossilfria resor är utsläppsfria eller drivs med hållbart framställda biodrivmedel. Kommunkoncernen verkar tillsammans med näringsliv och civilsamhälle för effektiv användning av resurser, varor och tjänster för att minska klimatpåverkan från konsumtion, byggnation och produktion inom stadens geografiska område.

Kommunkoncernens egna verksamheter har nettonollutsläpp år 2030. Det innebär att el och uppvärmning kommer från förnybar energi, kommunkoncernens egna fordon och arbetsmaskiner är utsläppsfria samt att drivmedel som används på uppdrag av kommunkoncernen är hållbara och fossilfria. Utifrån krav i upphandlingar, avvägda inköp och uppföljning av detsamma har kommunkoncernens indirekta utsläpp av fossil koldioxid från konsumtion begränsats. När kommunkoncernen bygger sker det med låg klimatpåverkan under hela byggnadens livscykel – materialval, byggnation, drift och demonterbarhet.

Strategiska inriktningar – hur når vi vår målbild?

För att nå målbilden behöver både de direkta utsläppen från transporter, resor och arbetsmaskiner och indirekta utsläpp från elanvändning, uppvärmning, konsumtion och samhällsbyggnad minska. Arbetet sker i samverkan mellan kommunkoncernen och de som bor och verkar i staden. Genom digitalisering och tillgång till information kan förutsättningar för att optimera resurser som transporter, el- och värmeanvändning förbättras och utsläppen minska.

Vi når vår målbild genom att:

- minska användning av fossil energi och öka tillgången till förnybar energi
- utveckla kommunkoncernens arbete med energi- och effektoptimering
- minska klimatpåverkan från anläggning och byggnation utifrån ett livscykelperspektiv

- minska klimatpåverkan från transporter, resor och konsumtion
- förbättra möjligheterna till delningstjänster, återbruk och cirkulation av material i ett giftfritt kretslopp
- Precisera kommunkoncernens egna utsläppsminskningar mot nettonoll år 2030

Bilaga 1 - Mått

Målbild – En inkluderande stad med jämlika och jämställda villkor 2030

Mått	Nuläge	Önskat läge 2030 <i>för könsuppdelad statistik gäller det önskade läget för båda könen (ej som medel)</i>
Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	7,1 (Kolada, 2020)	5
Unga vuxna (18–24 år) med ekonomiskt bistånd, andel (%)	4,1 (Kolada, 2020)	2
Arbetslöshet, 16–24 år, årsmedelvärde andel (%) av bef	medel 5,2 kvinnor 4,5 män 5,8 (Kolada, 2020)	3,5
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta, andel (%)	medel 30 män 36 kvinnor 24 (kolada 2021)	45
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat studera, andel (%)	medel 17 män 13 kvinnor 21 (kolada 2021)	25
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	medel 42 kvinnor 37 män 48 (Kolada, 2020)	65
Elever som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen i grundskolans samtliga årskurser, andel (%) i stadens kommunala skolor. Måttet är lokalt framtaget och räknas ut av GGN årligen	medel 78,3 ( )	90
Åk 9, andel elever (%) som är behöriga till yrkesprogram hemkommun	medel 88,2 tjejer 88,3 killar 88,2 (Kolada 2020)	95

Man kan generellt lita på människor, andel (%)	medel 61 kvinnor 56 män 66 (medborgarundersökningen 2021)	80
Antal områden som klassas som utsatt, risk- eller särskilt utsatt område av Polisen (st)	1 (Rissne Hallonbergen, räknas som ett område av polisen)	0

Trygg utomhus i området där man bor, kväll, andel (%)	Medel 67 Kvinnor 61 Män 73 (medborgarundersökning 2021)	80
Kommunens arbete för att minska diskriminering fungerar bra, andel (%)	36,2 (medborgarundersökning 2021)	42
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd av befolkningen, andel (%)	0,8 (kolada, 2020)	0,6
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) (definitionen: antal invånare som varit öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i minst sex månader).	medel 4,4 kvinnor 4,3 män 4,5 (Kolada, 2021)	2,5
Fallskador för personer, antal 65+ per 100 000 (st)	4922 medel 5914 kvinnor 3743 män (Kolada, 2019)	Minska 15 % per år
Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, (%)	57 (Valmyndigheten 2018)	80
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	medel 71,2 kvinnor 79,1 män 63,9 (Kolada, 2021)	82
Invånare som har eftergymnasial utbildning, 25-64 år, andel (%) (avser utbildning kortare än 3 år, längre än 3 år samt forskarutbildning)	medel 54 kvinnor 58 män 50 (Kolada, 2020)	61
Möjlighet att vara den man är och leva det liv man vill leva, andel (%)	85,2 (medborgarundersökningen, 2021)	95
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%) Kan användas till annat mått finns, eller kompletteras med nytt mått om ensamhet från FHM enkät 2022	Medel 11 kvinnor 11 män 12 (kolada 2020)	5
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - besväras ofta av ensamhet, andel (%) Kan användas till annat mått finns, eller kompletteras med nytt mått om ensamhet från FHM enkät 2022	Medel 20 kvinnor 24 män 11 (kolada 2020)	5

Andel (%) av de som går i årskurs 9 som deltar i föreningslivet	Medel 68 flickor 59 pojkar 75 (Stockholmsenkäten 2022)	75
Andel (%) aktiva låntagare 7–15 år på biblioteket	Medel 22 Kompletteras med könsuppdelat nuläge under 2023 (Kultur- och fritidsnämnden 2020)	25
Andel (%) deltagare i kulturskolan (4–18 år)	Medel 23 Kompletteras med könsuppdelat nuläge under 2023 (Kultur- och fritidsnämnden 2020)	25

Målbild - En god livsmiljö 2030

Mått	Nuläge	Önskat läge 2030
Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	44,6 (medborgarundersökningen, 2021)	65
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	73,4 (medborgarundersökningen, 2021)	86
Skyddad natur totalt, andel (%)	17,4 % (Kolada, 2020)	Öka
Ekologisk och kemisk status/uppfyllande av miljö kvalitetsnormer i vattenförekomsterna: Bällstaån, Ulvsundasjön, Igelbäcken och Brunnsviken	<p>Bällstaån - Ekologisk status: Dålig. Kemisk status: Uppnår ej god.</p> <p>Ulvsundasjö - Ekologisk status: Otillfredsställande. Kemisk status: Uppnår ej god.</p> <p>Igelbäcken - Ekologisk status: Måttlig. Kemisk status: Uppnår ej god.</p> <p>Brunnsviken (Råstabäcken) - Ekologisk status: Otillfredsställande. Kemisk status: Uppnår ej god.</p>	<p>Bällstaån - Måttlig ekologisk status och God kemisk status (år 2027)</p> <p>Ulvsunda - Måttlig ekologisk status och God kemisk status (år 2027).</p> <p>Igelbäcken - God ekologisk status (år 2033) och God kemisk status (år 2027).</p> <p>Brunnsviken – God ekologisk status (år 2039) och God kemisk status (år 2027)</p>

	(VISS, 2022)	(krav enligt miljö kvalitetsnorm, VISS 2022)
Antalet dygn PM10-halterna varit högre än målvärdet* (enligt miljömålet Frisk luft) vid Tulegatan under året. *Dygsmedelvärdet på 30 ug/m3 får inte överskridas mer än 35 gånger per kalenderår.	38 (2021, Stockholms Luft- och Bulleranalys)	Får ej överskrida 35
Antalet timmar NO2-halterna har varit högre än målvärdet* (enligt miljömålet Frisk luft) vid Tulegatan under året. *Timmedelvärdet på 60 ug/m3 får inte överskridas mer än 175 timmar per kalenderår.	90 (2021, Stockholms Luft- och Bulleranalys)	Får ej överskrida 175
Antal bostadsfasader vars nivå av trafikbuller överskrider 60 dBA	140 (2011, Stadsmiljö- tekniska nämnden, Geodata)	Ska minska (önskat läge kan sättas efter ny mätning)
Inköpta ekologiska livsmedel, mätt i vikt andel (%)	41,7 (årsredovisningen, 2020)	60
Andel upphandlingar med ställda miljömässiga hållbarhetskrav	Mätvärde saknas	Ska öka
Andel upphandlingar med ställda sociala hållbarhetskrav	Mätvärde saknas	Ska öka
Andel nya beviljade detaljplaner där majoriteten av bostäderna rymmer fler än 2 rum	Mätvärde saknas	Ska öka

1.1 Målbild – En fossilfri stad 2030

Mått - Staden som geografiskt område	Nuläge	Önskat läge 2030
Utsläpp till luft av koldioxid totalt, inkl. sjöfart och flyg (ton CO2 totalt & ton CO2/inv)	64 722 ton totalt 1,23 ton/inv. (Sundbybergs koldioxidbudget)	18 662 ton totalt 0,27 ton/inv.
Bensin- och dieselförbrukning per invånare (liter/invånare)	182 (RUS/SCB, 2020)	48
Insamlad mängd kommunalt avfall (kg/invånare)	280 (SÖRAB Miljöbarometern, 2021)	224 (målår 2032 i enlighet med avfallsplan)
Insamlat mat- och restavfall, (kg/invånare)	187 (SÖRAB Miljöbarometern, 2021)	140 (målår 2032 i enlighet med avfallsplan)

Mängd osorterat matavfall i restavfallet (kg/invånare)	Nuläge för 2021 tas fram under 2022	Mängden matavfall i restavfallet har minskat med minst 90 procent från 2021 till 2032
Andel av insamlat kommunalt avfall som går till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling och återvinningsbart avfall från eftersortering i procent (%)	31 (SÖRAB Miljöbarometern, 2021)	60 (målår 2032 i enlighet med avfallsplan)
Utbudet av platser för förpackningsåtervinning i närheten till där de bor är bra, andel (%)	73 (medborgarundersökningen, 2021)	93
Utbudet av återvinningscentraler i staden är bra, andel (%)	47 (medborgarundersökningen, 2021)	87
Information från staden om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- och klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)	55 (medborgarundersökningen, 2021)	85
Mått- Kommunkoncernen	Nuläge	Önskat läge 2030
Mängd inköpt energi per kvadratmeter, total specifik energianvändning (fastighetsel och fjärrvärme) kWh/m² Atemp	137 (årsredovisning, 2019 Fastighet AB Förvaltaren)	117
Mängd inköpt energi per kvadratmeter, total specifik energianvändning (fastighetsel, verksamhetsel och fjärrvärme) kWh/m² Atemp	188 (årsredovisning, 2019, Lokalfastigheter AB)	160
Utsläpp från inköpta fossila drivmedel (kg CO₂ per årsarbetskraft)	81,3 (årsredovisningen, 2020)	0
Utsläppsfria personbilar, lätta lastbilar och mopeder, andel (%)	44 (årsredovisningen, 2019)	100 (till år 2028)
Utsläppsfria tunga fordon, arbetsfordon och -maskiner, andel (%)	16 (årsredovisning, 2019)	100 (till år 2028)
Utsläpp per kilogram inköpt livsmedel i för- och grundskola samt Äldreomsorg (kg CO₂-ekv/kg livsmedel)	1,7 (årsredovisning, 2020)	1,25
Tallrikssvinn, genomsnitt per serverad person och dag (gram/person)	26,78 (måltidsservice, 2021)	15

Produktions- och serveringssvinn, genomsnitt per serverad person och dag (gram/person)	15,64 (måltidsservice, 2021)	10
---	------------------------------	----

God ekonomisk hushållning

Mått	Målvärde
Prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört utfallet på helåret räknat i procentuell avvikelse.	Högst +/- 1 %
Utdelning från Sundbybergs stadshus AB (i mnkr och som procent av årets resultat)	
Exploateringsintäkter (i mnkr och som procent av årets resultat)	
Självfinansieringsgrad av investeringsprojekt räknat i procent	

Bilaga 2 - Begreppsförklaringar

Begrepp som finns med i förslaget till program för ett hållbart Sundbyberg 2030

Biologisk mångfald: Begreppet biologisk mångfald är ett samlingsbegrepp för all den variation som finns mellan och inom arter och livsmiljöer på jorden. Den biologiska mångfalden spelar en avgörande roll för naturens grundläggande funktioner och vår överlevnad, så som pollinering och rening av luft och vatten.

Klimatanpassning: Klimatanpassning, eller anpassning av samhället till ett föränderligt klimat, handlar om att skapa en resiliens (förmåga att återhämta sig eller motstå olika störningar) i ett samhälle och en förmåga att hantera riskerna med ett förändrat klimat. Det kan till exempel handla om att kunna hantera värmeböljor, skyfall, översvämningar och en ökad medeltemperatur.

Begränsa klimatpåverkan: Åtgärder för att begränsa utsläppen av växthusgaser och därmed begränsa den globala medeltemperaturökningen. För det svenska miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan" har riksdagen fastställt preciseringen att den globala medeltemperaturökningen begränsas till långt under 2 grader Celsius över förindustriell nivå och ansträngningar görs för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå.

Nettonollutsläpp: Begreppet är synonymt med klimatneutralitet och innebär att ingen påverkan på klimatet orsakas. Det betyder alltså att en verksamhet, produkt eller person som är klimatneutral inte ger upphov till några utsläpp av växthusgaser. Men eftersom nästan all verksamhet och konsumtion orsakar någon form av utsläpp kan man i stället bli klimatneutral genom att klimatkompensera för sina utsläpp.

Fossil energi: Fossil energi betyder att energin som används kommer från fossila bränslen, så som bensen, diesel, olja, naturgas och kol. När vi använder bränslen i fordon, industrin, kraftsektorn eller någon annan förbränning bildas det koldioxid. När bränslet kommer från en fossil källa under marken utgör koldioxiden som bildas vid förbränning ett tillskott i atmosfären och i kolets kretslopp ovan mark. Därmed ökar den totala mängden koldioxid i jordens atmosfär, vilket i sin tur ökar växthuseffekten och den globala medeltemperaturen.

Fossilfri: Fossilfritt betyder att energin som används *inte* kommer från fossila bränslen. Till de fossilfria energislagen räknas förnybar energi (vind, vatten och sol), bioenergi, kärnkraft och återvunnen värme. Kärnkraft räknas alltså som fossilfri men inte förnybar. De bränsleslag som i dagsläget klassas som fossilfria är el (om elen

kommer från fossilfria källor), biogas, HVO100, FAME och ED95. El- och laddhybrider (går på både el och fossilbränsle) definieras inte som fossilfria fordon.

Förnybar energi: Förnybar energi kommer från källor som ständigt förnyas och som inte tar slut, så som solkraft, vindkraft, vattenkraft och bioenergi.

Utsläppsfria fordon: fordon som drivs av utsläppsfria drivmedel, alltså el och vätgas.

Livscykelperspektiv: Livscykelperspektiv innebär att se över en produkts miljöpåverkan från ”vagga till grav” och identifiera de punkter under produktionen och den totala livstiden som har störst påverkan på miljön. Detta görs ofta genom så kallade livscykelanalyser (LCA).

Energi- och effektoptimering: Energoptimering handlar om att använda så lite energi som möjligt till det arbete som skall utföras. Exempelvis kan det handla om att tvätta en maskin som är full med kläder istället för två halvfulla maskiner. Effektoptimering handlar om att inte använda högre effekt än nödvändigt. I praktiken handlar det om att inte använda all utrustning vid samma tidpunkt. Det kan göras genom att inte starta två tvättmaskiner samtidigt utan vänta tills den första är färdig innan nästa startas. För att ordna detta automatiskt finns så kallad lastbalansutrustning som ser till att laddning av t.ex. elbil pausar när husets övriga utrustning (spis, tvättutrustning, värmepump) använder som mest effekt.

Jämlikhet: Ett brett perspektiv som grundas i alla människors lika värde, likhet inför lagen. Vår diskrimineringslag utgår från allas lika värde och inte bli diskriminerad utifrån, kön, etnicitet, tro, ålder, könsidentitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Jämlikhet kan även innefatta klass.

Jämställdhet: Jämlikhet mellan könen vilket innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet och ska ha makt att forma samhället och sina egna liv.

Social inkludering: att förbättra villkoren för deltagande i samhället för människor som är missgynnade på grund av ålder, kön, funktionshinder, ras, etnicitet och ekonomisk status och migrationsstatus. Social inkludering kräver att barriärer som hämmar personers delaktighet ändras, samt vissa lagar och institutioner men också diskriminerande attityder och beteendeförändringar skulle göra social inkludering enklare (FN 2016).

Förebyggande: Att i förväg se till att förhindra och minska risker.

Främjande: Underlätta och göra det lätt att göra rätt och förstärka det.

En god utbildning åt alla: Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Begrepp som är närliggande och som förekommer i andra styrdokument

Klimatkompensation: Klimatkompensation handlar om att minska skadan av handlingar som genererar utsläpp, men som vi inte kan eller vill låta bli. Det är en metod som går att använda för växthusgasutsläpp som på kort sikt är svåra eller omöjliga att undvika. Klimatkompensation kan ske på olika sätt. Ofta klimatkompenserar den som orsakar utsläpp genom att betala för att motsvarande mängd utsläpp minskar någon annanstans. Kompensationen kan även bygga på att det ges pengar till exempelvis trädplantering eller utbyggnad av förnybar energi, som ersätter fossil energi.